

[Landbrugsministeren.]

gennem årene ikke sket væsentlige ændringer i personalets eller arbejdsmængdens omfang.

Grøndahl: Den højtærede minister overvældede mig med tal, som jeg ikke på stående fod kan tage stilling til, men mit indtryk af den højtærede ministers svar var, at det var noget i retning af en søforklaring, selv om det er en landbrugsminister, der giver den.

Hvad angår den saglige begrundelse, må jeg selvfølgelig studere Folketingstidende nærmere; vi kan komme ind på det, når jeg har læst referatet igennem.

Jeg havde meget håbet, at den højtærede minister ville have svaret mig, at han var opmærksom på dette administrative misforhold, som det stadig væk er efter min formening, og at han havde gjort skridt til f. eks. at udnævne den omtalte administrationschef til rationaliseringschef, dog uden gageforhøjelse, og at denne chef havde fået nye retningslinjer at gå efter med hensyn til administrationen og personalet ud fra den logiske betragtning, at en chef, der har bygget dette overdimensionerede apparat op, og som nøje kender vejen til dettes top, også vil være i stand til at finde vejen ned igen. Den højtærede minister ville ved en sådan stillingtagen have indlagt sig uvisnelig ære og berømmelse og desuden taknemlighed hos mange skatteydere ved her at være foregangsmand og et hårdt tiltrængt eksempel til efterfølgelse for den øvrige statsadministration.

Jeg vil tillade mig at rette et tillægs-spørgsmål til den højtærede landbrugsminister. Den afgæede jordlovsudvalgsformand, hr. Nielsen-Man, har også til pressen udtalt, at en ansøgning om en landarbejderbolig skal passere 24 instanser, og at i en jordfordelings sag er administrationsudgifterne nu oppe på 1.000 kr. pr. ha. Til gengæld tager det 6-7 år at gennemføre en sådan sag. Vil ministeren gøre sin indflydelse gældende, så disse 24 instanser, disse 1.000 kr. pr. ha og de nævnte 6-7 år inden for en rimelig tid som et foreløbigt mål i hvert fald bliver halveret? Som ordfører for mit parti i 1961, 1962 og 1963 angående lovforslaget om arbejderboliger på landet har jeg forgæves opfordret mini-

steren til at lade jordlovsudvalget undersøge, i hvilket tilfælde der bor ikke-landarbejdere i disse boliger, i den hensigt at spare millionbeløb for staten. Kan ministeren love en sådan undersøgelse?

Landbrugsministeren (Skytte): Ja, der er i hvert fald nu stof nok til et nyt svar. Jeg skal ganske overlade til tinget at afgøre, hvem der kommer med søforklaringer i tinget, når det ærede medlem her påstår, at der sker en stadig udvikling efter Parkinsons lov i jordlovsudvalget, skønt der vitterlig er sket en betragtelig reduktion af personalet i løbet af de sidste 3 år. Jeg må sige, at vi må for så vidt være lykkelige for, at vi ikke fulgte det ærede medlem, da han som ordfører for partiet foreslog, vi skulle foretage en landsomfattende undersøgelse af en halv snes tusinde arbejderboliger. Det ville i hvert fald ikke have givet mindre administration.

På det ærede medlems rent konkrete spørgsmål kan jeg svare, at den afgæede formand for statens jordlovsudvalg på intet tidspunkt over for mig har påtalt eller omtalt det, han fremfører, efter at han nu er fratrudd; havde han gjort det, havde der været lejlighed til at beskæftige sig med det på daværende tidspunkt. Jeg kan tilføje, at jeg har for længst anmodet statsministeren om at lade administrationsudvalget gennemgå landbrugsministeriet med henblik på at finde frem til rationaliseringsforanstaltninger. Ingen er mere interesseret i det end landbrugsministeriet og statens jordlovsudvalg.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning vedrørende Danmarks ratifikation af nordisk overenskomst om gensidig bistand i nødstilfælde i forbindelse med strålingsulykker.

(Første behandling af forslaget til folketingsbeslutning (nr. IX) findes i tidenden sp. 3213).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Undervisningsministeren (*Helveg Petersen*): Det ærede medlem hr. Knud Thomsen rejste under førstebehandlingen nogle spørgsmål, som jeg gerne vil komme ind på her under anden behandling.

Det ærede medlem spurgte først, om man kunne ratificere overenskomsten med forbehold. Jeg vil gerne hertil sige, at overenskomsten ingen bestemmelser indeholder om, at den kan ratificeres med forbehold. Derimod giver artikel XI regeringerne adgang til enten at undertegne overenskomsten uden forbehold eller at undertegne den med forbehold med hensyn til ratifikation. Af de regeringer, der har undertegnet overenskomsten, har den svenske regering undertegnet den uden forbehold, mens regeringerne i Danmark, Finland og Norge har undertegnet under forbehold med hensyn til ratifikation.

Det ærede medlem spurgte derefter, hvilke myndigheder i et land, hvor en ulykke er sket, der er bemyndiget til at modtage hjælp. Ifølge artikel V skal de kontraherende lande i tillægget til konventionen anføre den myndighed, der i vedkommende land er bemyndiget til bl. a. at modtage tilbud om bistand i medfør af overenskomsten, og for Danmarks vedkommende er her anført atomenergikommissionen. Dette betyder, at hvis et ulykkestilfælde af den art, der er tale om i overenskomsten, indtræffer i Danmark, kan atomenergikommissionen på Danmarks vegne anmode om bistand fra Finland, Norge, Sverige eller Den internationale Atomenergi Organisation.

Det ærede medlem rejste videre de spørgsmål, om regeringen skal spørges derom via sundhedsstyrelsen. Hertil kan svares, at atomenergikommissionen udadtil står som den myndighed, der på den danske regerings vegne kan tage imod tilbud om hjælp og føre forhandlingerne om hjælpen — herunder også om dens ophør, hvilket sidste, selv om det ikke er nævnt udtrykkeligt, ligger i hele den stilling, overenskomsten giver de kompetente myndigheder. Imidlertid betyder dette naturligvis ikke, at atomenergikommissionen må optræde egenmægtigt eller vilkårligt i sådanne tilfælde. Kommissionens ledelse vil, på samme måde som når kommissionen i øvrigt skal tage stilling til spørgsmål af politisk rækkevidde, have

pligt til at forelægge spørgsmålet for regeringen, bortset fra sådanne ganske ekstraordinære nødsituationer, hvor der måtte være åbenbart behov for hjælp aldeles omgående, og hvor formålet med hjælpen ville forspildes, hvis spørgsmålet først skulle forelægges regeringen. Sagen må straks derefter forelægges regeringen, hvad enten det drejer sig om modtagelse eller ydelse af hjælp. Hvad forholdet til sundhedsstyrelsen angår, henvises til bemærkningerne til forslaget, og heraf fremgår det, at der ved uheld her i landet etableres løbende kontakt mellem atomenergikommissionen og sundhedsstyrelsen. Der har været forhandlet med sundhedsstyrelsen forud for fremsættelsen af forslaget til folketingsbeslutning, og sundhedsstyrelsen har givet tilslutning til forslaget.

Både det ærede medlem hr. Knud Thomsen og det ærede medlem hr. Morten Lange kom ind på nogle oversættelsesproblemer. Den engelske tekst vil nu blive gennemgået, og de rettelser, de ærede medlemmer foreslog, vil der blive taget hensyn til; de var relevante. Vi vil således i det tilfælde, hvor der står „anmode“, skrive „begære“.

Det ærede medlem hr. Knud Thomsen spurgte derefter om, hvem vedkommende myndigheder skal henvende sig til, når hjælpen ønskes standset. Jeg kan hertil svare, at når den stat, hvori ulykken er sket, ønsker, at bistanden, der er iværksat på basis af overenskomsten, skal ophøre, kan den når som helst skriftligt begære bistandens ophør. Er der tale om bistand, som ydes af et kontraherende nordisk land, kan begæring om ophør af bistand rettes til den myndighed, som af vedkommende land er udpeget som kompetent, idet disse myndigheder ifølge artikel V er bemyndiget dels til at modtage begæring om bistand, dels til at modtage, hvad der betegnes som meddelelse i forbindelse hermed, og dette sidste begreb synes at omfatte begæring om ophør af en iværksat bistand. Er der tale om bistand, der ydes af Den internationale Atomenergi Organisation, kan den skadelidte stat på tilsvarende måde begære ophør af bistanden ved en skriftlig meddelelse til den myndighed, der af atomenergiorganisationen er udpeget som kompetent, og det vil sige organisationens generaldirektør.

[Undervisningsministeren.]

Det ærede medlem rejste spørgsmålet om, hvordan den skadelidte stat kan begære standsning af bistand, der ydes af en ikke-nordisk stat. Hertil må jeg svare, at overenskomsten overhovedet kun omfatter bistand fra ikke-nordiske stater, hvis denne bistand formidles af Den internationale Atomenergi Organisation. Denne bistand formidles af atomenergiorganisationen i samråd med den begærende stat og kan på den begærende stats ønske på et hvilket som helst tidspunkt bringes til ophør ved en skriftlig meddelelse til den myndighed, der af den internationale organisation er udpeget som kompetent, og det vil sige generaldirektøren.

Endelig spurgte det ærede medlem om, hvorledes konflikten løses, hvis det skadelidte land ønsker den bistand, der ydes efter overenskomsten, bragt til ophør. I så tilfælde skal det skadelidte land, som det fremgår af artikel X, stk. 3, rådføre sig med den bistående part, det vil sige enten et af de kontraherende lande eller atomenergiorganisationen. Det ærede medlem spurgte i denne forbindelse om, hvad der skulle ske, hvis det skadelidte land ønsker bistanden afviklet hurtigere, end den bistående part ønsker at gennemføre afviklingen. En sådan meningsforskellighed vil vel oftest kunne løses ved forhandling, men skulle dette undtagelsesvis ikke være tilfældet, foreligger der en tvistighed vedrørende gennemførelsen af overenskomsten, og en sådan tvistighed må i sidste instans afgøres ved voldgift efter reglerne i artikel IX.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingets beslutning vedtoges enstemmigt med 131 stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet undervisningsministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

(Lovforslaget (nr. 101) findes i tillæg A. sp. 1269, fremsættelsen i tidenden sp. 3221).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Aage Knudsen: Det foreliggende lovforslag, der bemyndiger ministeren for offentlige arbejder til på statsbanernes, post- og telegrafvæsenets og de koncessionerede telefonselskabers vegne, hvis det er nødvendigt for at udføre arbejder, hvortil der er givet bevilling på den kommende finanslov for 1964-65, at erhverve arealer, eventuelt ved ekspropriation, er enslydende med den lov, som er gældende for indeværende finansår og giver ikke anledning til særlige bemærkninger. Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Conrad Kofoed: Det lovforslag, vi behandler, svarer nøje til det lovforslag om ekspropriationer, vi havde for i fjor, og som blev vedtaget. Det er rimeligt, at man har denne bemyndigelse ved statsbaneanlæg o. lign., selv om ekspropriationer er et ømtåligt spørgsmål. Nu er der et forslag til en ekspropriationslov, som ligger i et udvalg, og som skal give fastere rammer på dette område. Jeg kan på venstres vegne med baggrund i den motivering, den højtærede minister giver, tiltræde det foreliggende lovforslag uden udvalgsbehandling.

Hagen Hagensen: På det konservative folkepartis vegne kan jeg tilsige medvirken ved gennemførelse af det foreliggende lovforslag. Som det alt af ministeren er nævnt i fremsættelsestalen, må man regne med, at der i det kommende år vil blive skabt en permanent lovgivning på dette område, hvilket også kan være rimeligt. Da det altså må betragtes som formentlig sidste gang, vi skal have den årligt tilbagevendende ekspropriationslov, kan vi tilslutte os det foreliggende lovforslag.

Axel Sørensen: På det radikale venstres vegne kan jeg anbefale det foreliggende lovforslag. Det drejer sig jo om en bemyndigelseslovgivning, som forlænges år efter år, indtil der kan forelægges et resultat af den nedsatte kommissions arbejde. Det har den højtærede minister for offentlige arbejder gjort for ca. en måneds tid siden; men da der er udsigt til, at dette arbejde ikke kan færdiggøres inden den 1. april, har